

μένου, οἷον Θουκυδ. Γ', 92 «τό τε φιλόπολι οὐκ ἐν ᾧ ἀδικούμεν ἐχόν». Πλούταρχ. Ἠθικ. σελ. 119, γ' «τό πενθεῖν παρωσάμενον καὶ τὸ φιλόπατρις πρὸ τῆς τῶν ἀναγκαιῶν συμπαθείας ἐπιδειξάμενον». Συνέσ. Ἐπιστολ. ΡΓ' «ἡτιᾶσω τὸ τῆς γνώμης φιλόπατρις». Ὁ Λυκούργος ἐν τῷ κατὰ Λεωκράτους λόγῳ § 100 εἶπε «πρὸς ἃς ἀποβλέποντας καὶ θεωροῦντας συναθίζεσθαι ταῖς ψυχαῖς τὸ τὴν πατρίδα φιλεῖν».

ΠΕΡΙ ΥΠΝΟΒΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΥΠΝΟΛΟΓΙΑΣ*

Ἄν λαμβάνω τὸν λόγον ἐν φιλολογικῷ συλλόγῳ περὶ ἀντικειμένου ἄλλοτρίου τῶν εἰδικῶν μελετῶν καὶ ἀσχολιῶν μου, τούτου αἰτία εἶναι, ὅτι ἐκ τυχαίας ὅλως περιστάσεως ἔμαθον σχετικὰ πρὸς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο γεγονότα, ὧν τὴν ἀνακρίνωσιν εἰς τὸ κοινὸν ἐθεώρησα ἐπιβλαβήν μοι ὑπὸ καθήκοντος ἐπιστημονικοῦ, προτραπείς ἄλλως εἰς τοῦτο καὶ ὑπὸ ἀξιοτίμων τοῦ εὐγενοῦς τούτου συλλόγου μελῶν, καὶ ὅτι ἡ μετάδοσις αὐτῶν δὲν ἀπαιτεῖ ἰδιάζουσάν τινα ἐπιστημονικὴν ἱκανότητα καὶ ἐμπειρίαν, ἀλλὰ τὴν κοινὴν τῶν γραμμάτων μάθησιν. Τύχαιον ὄντως πάντῃ γεγονός, ἡ ἐν τῇ οἰκίᾳ μου ὡς οἰκέτου δικτριβὴ ἐφ' ἱκανὸν χρόνον προσώπου, πεπρoικισμένου διὰ τῆς ιδιότητος τοῦ ὑπνολόγου καὶ ὑπνοβάτου, ἔπεισε καὶ ἐμέ καὶ πάντας τοὺς ἰδόντας αὐτὸ καμώμενον, ὅτι ὅ,τι ἀναφέρεται περὶ τοῦ περιεργoτάτου φαινομένου τῆς ὑπνοβασίας καὶ ὑπνολογίας ἐν τοῖς μέχρι τοῦ νῦν ἐκδεδομένοις ψυχολογικοῖς συγγράμμασι καὶ τοῖς φιλοσοφικοῖς καὶ ἱατρικοῖς λεξικοῖς εἶναι πολλῷ τῆς ἀληθείας ὑποδεέστερον, ἢ μᾶλλον πικνύμασιν ἐλλιπές καὶ ἀτελές· τῆς προκειμένης δὲ ὁμιλίας μου πρόθεσις εἶναι ἡ ἐκθεσις τῶν λόγων, εἰς οὓς στηρίζεται ἡ πεποιθήσις αὕτη, ἥτοι ἡ διήγησις τῶν παρατηρηθέντων εἰς αὐτὸ ὑπνοβαστικῶν φαινομένων.

Τὸ περὶ οὗ πρόκειται πρόσωπον ἦν εὐτρέφης καὶ ὑγιεινῆς νεανίας, νοήμων εἰς ἄκρον, ἥς ἀρκτικὰ στοιχεῖα τοῦ ὀνόματος καὶ ἐπωνύμου εἶναι Σ. Χ., πρὸ ἐπέκεινα τῆς τριετίας παρουσιάσασα καταπληκτικὰ φαινόμενα ὑπνοβασίας καὶ ὑπνολογίας ἐν δεκαπενταετῇ ἡλικίᾳ. — Αὕτη, καθ' ἣν μὲν ἐποχὴν εἰσῆχθη ἐν τῇ οἰκίᾳ ἡμῶν, δὲν παρουσίασεν ἀμέσως τὰ φαινόμενα ταῦτα, ἢ τοῦλάχιστον δὲν εἶχομεν ἡμεῖς παρατηρήσει αὐτὰ, ἀλλὰ μετὰ βραχὺ χρόνου διάστημα ἀνέπτυξεν ἀμφότερα ταῦτα εἰς καταπληκτικώτατον καὶ παραδοξότατον ἐν ταύτῳ βαθμὸν δυνάμεως. Ὅ,τι κατ' ἀρχὰς παρατηρήθη εἰς αὐτὴν, διεγείραν τὴν προσοχὴν ἐμοῦ τε καὶ πάντων τῶν ἐν τῷ οἴκῳ, ἦν ὅτι, ὅτε κατεβάλλετο ἐκ τῶν καμάτων τῆς ἡμέρας, κατελαμβάνετο κατὰ τὴν ὠρισμένην τῆς ὑπνώσεως αὐτῆς ὥραν ὑπὸ ὕπνου, καθημένη ἢ καὶ ὀρθία.

* Ἀπηγγέλθη ἐν τῷ Συλλόγῳ τῇ 18 τοῦ μηνός.

ἐκ τούτου δὲ λαβόντες ἀφορμὴν, προέβημεν εἰς περαιτέρω ἐρεῦνας, ἐξ ὧν προέκυψεν, 1) ὅτι, ἐρωτώμενη μὲν ἀπὸ πάντα λογικῶς καὶ ὀρθῶς εἰς πᾶσας τὰς ἀποτεινομένας αὐτῇ ἐρωτήσεις, στελλομένη δὲ πρὸς ἐργασίαν, ἐξετέλει ἀκριβῶς καὶ ἀνελλιπῶς αὐτήν, μετὰ μείζονος μάλιστα εὐχερείας καὶ ἐπιτηδειότητος ἢ ἐν τῇ ἐγρηγόρσει αὐτῆς, 2) ὅτι ἦν πολλῶ εὐχερεστέρα ἢ ὕπνωσις αὐτῆς τῆς τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, διότι οὐδ' ἐνός δευτερολέπτου τῆς ὥρας μεσολάβητις ἀπηγεῖτο, ὅπως ἀποκοιμηθῇ, ὅτῃς ἀπεφάσιζε νὰ παρκαδοθῇ εἰς ὕπνον· καὶ παρὰ τὴν θέλησιν δ' αὐτῆς ἐκοιμήτο καθ' οἷονδ' ἥποτε ὦραν, ἂν ἐπειρᾷτο τις νὰ κλείσῃ βιάως τοὺς ὀρθόκλυτους αὐτῆς ἐπὶ τινὰ λεπτὰ ἢ δευτερόλεπτα· τὴν ἀπὸλύτως ἀδύνατος ἢ ἀφύπνιτις αὐτῆς, διότι οὔτε τρυματισμός, ἔστω καὶ σπυδαῖος, οὔτε κρότος πυραβόλου, οὔτε δι' ὕδατος ψυχροτάτου αἰφνιδία κατὰ λουσις αὐτῆς, οὔτε φῶς ἰσχυρότατον ἡδύναντο νὰ ἀφύπνίσωσιν αὐτήν, ἀλλὰ καὶ αὐταὶ αἱ φυσικαὶ αὐτῆς ἀνάγκαι, ὅσον ἐπιτακτικαὶ καὶ ἂν ἦσαν, δὲν ἡδύναντο νὰ προκλέσωσι τὴν ἀφύπνισιν αὐτῆς. Ἡσθάνετο τὴν ἐπικρὴν οἰουδ' ἥποτε σώματος, ἤλγει ἐπὶ τῇ ἐλαχίστῃ ἀμυχῇ, ἤκουεν ἄριστα πάντα ὁμιλίαν καὶ πάντα ἤχον· ἡσθάνετο καὶ ἐπεζήτει μάλιστα τὴν ψυχρολουσίαν ἐν χειρὶ θέρους, ἡσθάνετο τὴν παρούσαν τοῦ ἰσχυροῦ φωτός, καίτοι ἄλλως μὴ βλέπουσα, ἔτρωγεν, ἂν τυχὸν δὲν εἶχε φάγει ἐν τῇ ἐγρηγόρσει αὐτῆς, εἰς ἀφοδὸν ἀπέρχετο, ἂν εἶχεν ἀνάγκην, ἀλλ' ἔπραττε ταῦτα πάντα κοιμωμένη. Παρκαδόξως ὁμως ἀφύπνιζετο, ἐν ἀρχῇ μὲν τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ὀκνηομένου τῆς ὑπνοβασίας, ἅμᾳ ἀπτομένη τῆς γενειάδος ἀνδρός, εἶτα δὲ, μετὰ δύο ἢ τριῶν μηνῶν παρέλευσιν, οἰουδ' ἥποτε ἀνθρώπου (ἀνδρός ἢ γυναικός) τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς ἐγγίζουσα, 3) ὅτι ἡ μνημονικὴ αὐτῆς δύναμις, μεγίστη οὕτα καὶ ἐν τῇ ἐγρηγόρσει αὐτῆς κατὰ τὴν δεκτικότητά (ἦτοι τὴν ἐπιτηδειότητά τοῦ ἀντιλαμβάνεσθαι καὶ ταμιεύειν), τὴν στεγανότητά (ἦτοι τὴν ἐπιτηδειότητά τοῦ κατέχειν τὰ ἀπ᾽ ταμιευθέντα), καὶ τὴν ἀναμνηστικότητά (ἦτοι τὴν δύναμιν τοῦ ἐτοιμῶς ἀναπαριστᾶν τὰ ἀπομνημονευθέντα εἰς τὸ συνειδὸς), ἀνεπτύσσετο εἰς κατὰ πληκτικὸν βαθμὸν ἐν τῷ πρώτῳ αὐτῆς ὕπνῳ, ἦτοι τῷ ἐλαφροτάτῳ, καθ' ὃν οὐδαμῶς σχεδὸν διέφερεν ἐγρηγορότος ἀνθρώπου. Δι' ὃ ἐμάνθανεν εὐχερέστερα γλώσσης ἀλλοδαπῆς λέξεις ἀπαίρους, ἐν ὀλίγοις τῆς ὥρας λεπτοῖς, ὥς ἐγνώριζεν ἔπειτα πάντοτε κοιμωμένη, 4) ὅτι ἡ δύναμις τῶν νεύρων καὶ μυῶν αὐτῆς, μεγάλη οὕτα καὶ ἐν τῇ ἐγρηγόρσει αὐτῆς (ἴση τοῦλάχιστον πρὸς ὁμηλίκου ἀνδρός ῥωμαλέου δύναμιν), ἐδιπλασιάζετο καὶ ἐτριπλασιάζετο. Διὸ ἐδύνάτο νὰ μετακομίσῃ βαρύτερα φορτία. 5) ὅτι ἐν τῷ πρώτῳ αὐτῆς ὕπνῳ, ἦτοι τῷ ἐλαφροτάτῳ ἢ ἀτελεστάτῳ, ὅστις ἐλάχιστος λεπτὰ τῆς ὥρας διήρκει, ἂν οἱ παρόντες εἰσῶν, κατ' οὐδὲν σχεδὸν διέφερεν ἐγρηγορότος ἀνθρώπου, διότι οὐ μόνον τὸ μνημονικὸν αὐτῆς ἐνήργει, ἐνδυναμούμενον μάλιστα, ἀλλὰ καὶ τὸ λογικὸν αὐτῆς καὶ ἡ αὐτοσυνειδησία ἐνήργουν ὡς ἐν ἐγρηγορότι ἀνθρώπῳ, ἡ δὲ ἀφ' ἧς ἀνεπτύσσετο εἰς βαθμὸν τοιοῦ-

τον, ὥστε ἀνεπλήρου τὴν ἀπρακτοῦσαν ὁρασιν (δεῖ αὐτῆς κατ' ἀρχάς μὲν διέκρινε μόνον τὸν λίαν γνωστὸν ἄνθρωπον, ἀκολουθῶς δὲ πάντα ἄνθρωπον, ἔστω καὶ ἂν ἔπαξ μόνον εἶδεν αὐτὸν, πρὸς δὲ, τὰ γνωστὰ αὐτῇ ἐνδύματα ἀπὸ τῶν μὴ γνωστών, τοὺς γνωστοὺς αὐτῇ πῖλους ἀπὸ τῶν μὴ γνωστών, ἔστω καὶ ὁμοίων), ἡ δὲ γεῦσις καὶ ἡ ὁσφρησις ἐνέργουν τελείως. Μόνον δὲ ἡ ἀκοὴ ἐνήργει ἀτελέστερον, διότι ἤκουε μὲν παντὸς εἶδους ἤχους καὶ τόνους, ἀλλὰ δὲν διέκρινεν ἀκριβῶς τὴν διαφορὰν αὐτῶν, ἔνεκα δὲ τούτου δὲν ἐγνώριζε ποῶν τὸ λαλοῦν πρὸς αὐτὴν πρόσωπον· εὗρίσκετο δὲ ἐν πλήρει ἀδρανείᾳ ἡ ὁρασις. προστεθείσθω, ὅτι ἐγένετο προπετεστέρα καὶ πολμηροτέρα, 6) ὅτι ἐν τῷ δευτέρῳ αὐτῆς ὕπνῳ, ἦτοι τῷ ὀλιγώτερον ἐλαφρῷ αὐτῆς ὕπνῳ (τῷ ἀμέσως βαρυτέρῳ τοῦ ἐλαφροτάτου), πᾶσαι αἱ ἐν τῷ πρώτῳ αὐτῆς ὕπνῳ ἐνεργοῦσαι αἰσθήσεις αὐτῆς ἐχλαροῦντό πως, ἰδίως δὲ ἀπεδόλλετο ἡ ἐν τῷ πρώτῳ αὐτῆς ὕπνῳ πλήρης αὐτῆς αὐτοσυνειδησία, συνανεμίγνετο δὲ ἐν τῇ φαντασίᾳ αὐτῆς τὰ παρόντα πρὸς τοὺς ὀνειρούς, ἕως οὗ τέλος, ἐπερχομένου ἔτι βαρυτέρου ὕπνου, ὠνειρεύετο καθυρῶς, ἐκλειπούσης ἐντελῶς τῆς ἐπιθυμίας καὶ δυνάμεως τοῦ περιπατεῖν καὶ κινεῖσθαι, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ αὐτῆς ὕπνῳ καὶ ἐν τῷ τρίτῳ (τῷ ἔτι βαρυτέρῳ) ὁμῖλει πρὸς αὐτὴν ὠνειρεύετο ὅτι ἐλάλει πρόσωπα, εἰς τὰ ὄνειρα δὲ ταῦτα ἐπιτηδεύει ἡδύνετο· ὁ παριστάμενος, λαλῶν πρὸς αὐτὴν οὐχὶ δυνατῇ τῇ φωνῇ, νὰ δώσῃ ἄλλην τροπὴν, κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ, 7) ὅτι καὶ, ὅτε καθίστατο βαθύτατος ὁ ὕπνος αὐτῆς, ἐν ᾧ ἐρρόγχαζε, ἐκίνει ὁμῶς ἀδικκόπως τὰ χεῖλη αὐτῆς, ὡς εἰ ὁμῖλει, ἀλλ' οὐδ' ἤχου· μόριον ἠκούετο, 8) ὅτι αἱ φωναί, αἱ θόρυβοι, οἱ τραυματισμοὶ κτλ. μεταβιβάζον αὐτὴν ἀπὸ τοῦ βαθέος ὕπνου εἰς ὀλιγώτερον βαθύν, καὶ ἀπὸ τούτου πάλιν εἰς ἥπτον βαθύν, ἕως οὗ κατήντα ὁ ὕπνος αὐτῆς εἰς ἐλαφρότατον, ἀλλ' οὐδόλως κατάρθουν νὰ ἀρυπνίσωσιν αὐτὴν, 9) ὅτι, προοδύοντος τοῦ καιροῦ, ὁ ὕπνος αὐτῆς ἔβαινε ἐξομαλιούμενος ὅσον ἔνεστι πλέον, καὶ μέλιστα ὁ ἐλαφρὸς αὐτῆς ὕπνος, πρὸς ἐγρήγορσιν· οὕτως, ἐν ᾧ κατ' ἀρχάς ἐπὶ ἑνὶ καὶ ἐπέκεινα μῆνα ἔλεγεν, ἐκινεῖτο, εἰργάζετο, ἔγραφεν κτλ., ἔχουσα πάντα κλειστούς τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἤρχισεν ἔπειτα νὰ ἔχῃ αὐτοὺς ἡμικλείστους, ἀκολουθῶς ἄλλοτε ἡμικλείστους καὶ ἄλλοτε ὅλως ἀνοιχτούς, εἴτα πάλιν ἀνοικτούς μὲν, ἀλλὰ μετὰ βλέμματος ἀγρίου καὶ πλανημένου, ἀκολουθῶς δὲ ἀνοικτοτάτους καὶ ἡμέρους, κινουμένους ταχτικῶς καὶ κανονικῶς, ὡς εἰ ἦν ἐγρηγορούσα. Ἐν τῇ τελευταίᾳ αὐτῆς καταστάσει οὐδαμῶς διεκρίνετο, ἂν ὕπνώττῃ ἢ ἐγρηγορῇ· ὅτι μόνον διέκρινεν αὐτὴν ἐν τῷ ἐλαφροτάτῳ αὐτῆς ὕπνῳ ἦν, ὡς ἐρρέθη, εἰδὸς τι προπετείας, ἦν ἀπέκτα ἐν ταῖς ὥραις τοῦ ὕπνου αὐτῆς. Ὅτι δὲ, καίτοι ἔχουσα τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐν πλήρει ἐνεργείᾳ, μετὰ τὴν τελειότεραν ἀνάπτυξιν τῶν ὑπνοβαστικῶν φαινομένων, δὲν ἔβλεπε ποσῶς, ἐπέσθην διὰ τὰ ἐφεξῆς αἰτία, α') ὅτι, ὅτιδήποτε καὶ ἂν προσήγγιζέ τις εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς, οἷον περόνην, ψαλίδαν κτλ. δὲν ἐταράττετο, αὐτὴ ἐκλείει τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς πρὸς προφύλαξιν, ὡς πᾶς ἐγρηγορῶς ἄνθρωπος, καὶ ὡς αὐτὴ

αὕτη, ὅτε ἦν ἐγρηγορούα, β') ὅτι, ἔχουσα ἀνοικτοὺς τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἔπραττεν ὅ,τι πρότερον ἔχουσα αὐτοὺς κλειστοὺς, γ') ὅτι τὸ ἀμυδρὸν φῶς δὲν διέκρινε, διέκρινε δὲ μόνον, προσεγγίζουσα, τὸ ἰσχυρότατον καὶ λαμπρότατον φῶς, ὅπερ, καὶ κλειστοὺς ἔχουσα τοὺς ὀφθαλμοὺς πρότερον, διέκρινε, καὶ ὅπερ πάντα ἄλλον ἄνθρωπον, ὅτον βαθέως καὶ ἂν κοιμᾶται, ἀρκεῖ νὰ ἀφυπνίσῃ, δ') ὅτι ἐξετέλει καὶ ἐν τῷ σκότει ὅσα ὑπὸ τῷ φῶς, γράφουσα, μηχανεύουσα κτλ. ἐν κατακλείπτῳ σκοτεινοτάτῳ δωματίῳ. Τὸ δὲ πάντων περὶδοξότατον, ὅτι καὶ ὅτε ἐκοιμᾶτο μεσοῦσης τῆς νυκτὸς βαθύτατα, ῥέγχουσα πολλάκις δυνατώτατα, εἶχε πάντοτε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀνοικτοὺς, δηλονότι διετήρει αὐτοὺς ἀνοικτοὺς καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ ὕπνου αὐτῆς. Ὡσαύτως ἐν ᾧ κατ' ἀρχὰς ἡ ἀφῆ αὐτῆς καὶ ἐν τῷ ἐλαφροτάτῳ αὐτῆς ὕπνῳ εὐρίσκετο ἐν τῇ συνήθει αὐτῆς καταστάσει, ἢ ὀλίγον τι μάλλον ἀνεπτυγμένη, βαθμηδὸν ἀνεπτύχθη τοσοῦτον καταπληκτικῶς, ὥστε διὰ τῆς ἀφῆς ἠδύνατο νὰ ἀναπληρώσῃ τὴν ὄρασιν, διότι ἄκρῳ τῷ δακτύλῳ μόνον ἂν ἤγγιζεν αὕτη ἄλλου πρόσωπον ἢ χεῖρα ἢ μόνον δάκτυλον ἢ ἂν ἤγγιζεν αὐτὴν ἄλλος ἄκρῳ τῷ δακτύλῳ, διέκρινεν ἀμέσως τίς οὗτος, ἔστω καὶ ἂν ἄπ' αὐτοῦ εἶδεν αὐτὸν ἐγρηγορούα. Νομίζω δὲ, ὅτι ὁρθῶς δύναται τις νὰ παραβόλῃ τὴν ἀφῆν αὐτῆς ἐν τῇ ἀναπτύξει ταύτῃ πρὸς τὴν ὁσφρησιν τοῦ κυνός, δι' ἧς οὗτος διακρίνει τὰ γνωστὰ πρόσωπα ἀπὸ τῶν ἀγνώστων, προσέτι δὲ ἀνευρίσκει τὴν ὁδὸν, ἣν διήλθε τὸ παρ' αὐτοῦ ζητούμενον πρόσωπον.

Ὅ,τι ὁμῶς ἰδίως περίεργον καὶ περὶδοξον ἐνταύτῳ περυσίχεν ὁ πρῶτος ἢ ἀτελής αὐτῆς ὕπνος, ἦν, ὅτι καὶ, διαρκούντος αὐτοῦ, τὸ λογικὸν αὐτῆς καὶ ἡ αὐτοσυνειδησίς διετέλουν ἐν πληρεστάτῃ ἀκμῇ. Οὐ μόνον ἐνήργει μετὰ περισκέψεως ὅ,τι ἐνήργει, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς ἀφῆς διακρίνουσα τὰ πρὸς αὐτὴν ἐλάλει πρόσωπα ἀπεκάλυπτεν ὅ,τι ἤθελε μόνον νὰ ἀποκαλύψῃ, οὐδὲν μυστικὸν αὐτῆς προδίδουσα· ἀλλὰ καὶ, ὅτε τοῦ ὕπνου αὐτῆς καθισταμένου βαρυτέρου, ὠνειρεύετο καὶ ἐπομένως ἐνόμιζεν ἄλλα τὰ πρόσωπα ἢ τὰ πρὸντα, ἠδύνατο μόνον νὰ ἀποκαλύψῃ ὅ,τι ἐνόμιζεν ἀποκαλυπτέον εἰς τὰ πρόσωπα, πρὸς αὐτὰ ἐφραντάζετο ὅτι λαλεῖ. Ἐμάνθανε δὲ μετὰ μεΐζονος εὐχερείας τὰ διδασκόμενα ἕνεκα τῆς ἀναπτύξεως τοῦ μνημονικοῦ αὐτῆς· καὶ οὐδενὸς μὲν ἐκ τῶν δεδιδαγμένων ἀνεμνησέσκετο ἀφυπνιζομένη, ἀλλ' ἀνεπόλει πάλιν εἰς τὴν μνήμην αὐτῆς καθ' ὅλην τὴν ἐντέλειαν, ὅτε ἐπαγεκοιμᾶτο. Ἐκ τούτου δὲ προέκυπτεν, ὅτι σῶρον ἰταλικῶν καὶ γαλλικῶν λέξεων καὶ φράσεων, ἃς κοιμωμένη ἔμαθε, ἐγνώριζε κοιμωμένη, δὲ ἐγνώριζε δὲ ἐγρηγορούα· ὅ,τι ὁμῶς ἐμάνθανεν ἐν τῇ ἐγρηγόρσει αὐτῆς, ἐνεθυμεῖτο αἰεὶ καὶ κοιμωμένη. Ὅθεν ἂν μὲν ἐδιδάσκετο γλῶσσάν τινα ἁλλοδαπὴν ἢ ἐπιστήμην τινὰ ἐγρηγορούα, ταύτην ἤθελε γνωρίζει καὶ μεταχειρίζεσθαι καὶ κοιμωμένη, ὡς ἐγνώριζε πάντα τὰ καθ' ὅσα περιελθόντα εἰς γνῶσιν αὐτῆς. Ἀλλ' ἂν κοιμωμένη, ἐμάνθανεν ἐπιστήμην ἢ γλῶσσάν τινα τελείως, ταύτην ἤθελεν ἐνεθυμεῖσθαι καὶ μεταχειρίζεσθαι μόνον κοιμωμένη, οὐχὶ δὲ καὶ ἐγρηγορούα. Ὑπὸ τὴν ἔποψιν δὲ ταύ-

την ὃ ἐν τῷ πρώτῳ αὐτῆς ἐλαφροτάτῳ ὕπνῳ βίος αὐτῆς ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ πληρέστερος τοῦ ἐγρηγορότος αὐτῆς βίου ¹.

Ἄλλ' ὅ,τι περὶδοξότερον ἦν ἢ αὐτοσυνειδησίᾳ αὐτῆς. Ὡς ὁ ἐγρηγορὼς ἄνθρωπος διαστέλλει ἑαυτὸν οὐ μόνον ἀπὸ τῶν ἀντικειμένων τῶν παραστάσεων αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῶν ἰδίων του ἐνεργειῶν καὶ καταστάσεων καὶ καθίστησιν ἀμφοτέρω κατὰ τινὰ ἀντανάκλασιν ἀντικείμενον τῶν ἐρευνῶν του, οὕτω καὶ αὕτη ἐν τῷ ὕπνῳ αὐτῆς, ἰδίως τῷ πρώτῳ, διέκρινε τὸν ὕπνον αὐτῆς τοῦτον ἀπὸ τῶν ἄλλων βαρυτέρων αὐτῆς ὕπνων, συνησθάνετο τὸ μεταξὺ τοῦ ὕπνου αὐτῆς καὶ τοῦ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων διάφορον, διέστελλε τὸν ὕπνον αὐτῆς ἀπὸ τῆς καταστάσεως τῆς ἐγρηγόρευσε, ἐνόει τὰς βαθμικῶς γενομένας εἰς τὰ ὑπνοβατικὰ αὐτῆς φαινόμενα προόδους, ἐγνώριζε τίνες ιδιότητες καὶ δυνάμεις εἶναι μᾶλλον ἀνεπτυγμέναι εἰς αὐτήν ² ἐν τῷ ὕπνῳ αὐτῆς καὶ τίνες ἐν τῇ ἐγρηγόρει, καὶ ἐπειρᾶτο νὰ ἀνεύρῃ τὴν ἑκτασιν καὶ, εἰ δυνατόν, τὰς ἀφορμὰς τῶν διαφόρων αὐτῆς φαινομένων καὶ καταστάσεων. Κατὰ τὴν ἑκθεσιν δὲ αὐτῆς ταύτης, ἥτις εἰς ἡμᾶς (τοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ), προκαλουμένη, ἀνεκοίνου τὰ πορίσματα τῶν ἰδίων αὐτῆς παρατηρήσεων ³, ἥ τε συναισθητική καὶ ἡ πρακτική ἢ ὀρεκτική τῆς ψυχῆς δυνάμεις ἦσαν ἀνεπτυγμέναι εἰς αὐτήν, ἐν τῷ πρώτῳ αὐτῆς ὕπνῳ, ὅσον καὶ ἐν τῇ ἐγρηγόρει αὐτῆς, ἡ ἀφ' ἑτελειοποιεῖτο (ἐνεκα δὲ τῆς τελειοποιήσεως ταύτης διέκρινε τὰ γνωστὰ πρόσωπα ἀπὸ τῶν ἄλλων κτλ.), ἡ ὄρασις δὲν ἐνήργει παντελῶς, ἡ ἀκοὴ ἀσθενέστερον ἢ ἐν τῇ ἐγρηγόρει, τὸ δὲ λογικὸν καὶ νοητικὸν πληρέστατα, ἐν δὲ τῷ ἀμέσως βαθυτέρῳ ὕπνῳ κατὰ τῆς αὐτῆς τὴν ὁμολογίαν ἐχλαροῦντο πᾶσαι αὐτῆς αἱ δυνάμεις καὶ αἰσθήσεις καὶ οὕτω καθεξῆς. Ἀπέρρεε δὲ ἡ τοιοῦτου εἶδους ἰδιόρρυθμος αὐτῆς κατάστασις, κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῆς, κοιμωμένης, ἀπὸ τῆς ἀτελείας τοῦ ὕπνου αὐτῆς, ὅστις ἐν τῷ πρώτῳ αὐτοῦ βαθμῷ δὲν ἀνέπαυε μὲν αὐτήν, ὅσον οἱ βαθύτεροι αὐτῆς ὕπνοι, ἀλλ' οὐχ ἥττον προὔξεναι αὐτῇ ἀνάπαυσιν τινὰ ἀτελῆ, διότι μέρος τοῦ ἰδίου αὐτῆς ἐγκεφάλου διετέλει ὑπὸ νάρκωσιν καὶ ἀδράνεια ⁴.

1 Ἐξ ὅλων μηνῶν διετέλεσεν ὑπηρετοῦσα ἐν τῇ οἰκίᾳ ἡμῶν, ἀφ' ἧς ἐγνώσθη, ὅτι εἶναι ὑπνοβάτις καὶ τὴν τελευταίαν νύκτα τῆς διαμονῆς αὐτῆς διηγείτο ἡμῖν, κοιμωμένη, τὰ συμβάντα κατὰ τὰς νύκτας τῆς εἰσόδου αὐτῆς εἰς τὴν οἰκίαν ἡμῶν, τὰ ὄνειρα αὐτῆς πάντα καὶ τὰ μαθητευθέντα αὐτῇ καθ' ὅλον τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα.

2 Πολλάκις ἐσημείου ἐπὶ χάρτου, κοιμωμένη, ὅ,τι ἤθελε νὰ ἐνθυμηθῇ τὴν ἐπιούσαν κατὰ τὴν ἐγρηγόρειν αὐτῆς, καὶ ἀπέθεταν αὐτὸ ἐν τῷ συρταρίῳ τῆς τραπέζης τῆς ἢ ἐν τῷ θυλακίῳ τοῦ ἐνδύματός της, ἐξίστατο δὲ, ὅτε εὗρισκεν αὐτὸ ἀφυπνιζομένη.

3 Ἐν τῷ πρώτῳ αὐτῆς ὕπνῳ ἐπειρᾶτο εἰς τοὺς ἄλλους νὰ κρύψῃ, ὅτι κοιμᾶται, προσποιουμένη ὅτι διατελεῖ ἐγρηγοῦσα, διότι, ὡς ἔλεγε, παραλόγως ἐμποιεῖ κακὴν ἐντύπωσιν εἰς τοὺς ἄλλους ἢ ὑπνοβασία αὐτῆς καὶ δύναται νὰ ἀποτρέψῃ τὴν προσήκουσαν αὐτῆς ἀποκατάστασιν.

4 Τὴν ὑπνοβάτιδα εἶδον κατὰ διαφόρους ὥρας κοιμωμένην, ἐν ᾗ ἐποχῇ διέμενεν ἐν τῇ οἰκίᾳ ἡμῶν, καὶ παρατήρησαν τὰ διάφορα αὐτῆς φαινόμενα οἱ ἐν Ἀθήναις ἰατροὶ κ. κ. Χαρίλαος Μελετόπουλος καὶ Ἰωάννης Λιμπρίτης, ὁ ἐν Χαλκίδι ἰατρός κ. Κωνστ. Βαρατάσης, ὁ ἐφέτης κ. Ἀρ. Γλαράκης, ὁ δικηγόρος κ. Λεόντιος Οἰκονόμου, ὁ τότε πρόεδρος τῶν ἐνταῦθα Πρωτοδικῶν καὶ ἤδη ἐφέτης κ. Ἀχ. Ἀγαθόνικος, ὁ τότε τελειόφοιτος καὶ ἤδη διδάκτωρ τῶν

Ἐκ τῆς ἀνωτέρω περὶ τῆς εἰρημένης ὑπνοβότιδος διηγήσεως νομίζω, ὅτι καταφαίνεται, 1) ὅτι τὸ περὶ ὑπνοβότων λεγόμενον, καὶ δὴ καὶ ὑπὸ τοῦ ἀκαμάτου καὶ πεπαιδευμένου ἱατροῦ κ. I. Δεκιγῆλλα μνημονευόμενον (ἐν Πανδώρας γ' τόμῳ σελίδι 425), ὅτι πάντες οἱ ὑπνοβόται κοιμῶνται κανονικῶς καὶ τακτικῶς, ὡς οἱ μὴ ὑπνοβόται, καὶ μόνον μετὰ παρέλευσιν ὥρων τινῶν καταλαμβάνονται ὑπὸ ἀνησυχίας τινός, μεθ' ἣν ἐγείρονται τῆς κλίνης», δὲν εἶναι ἀληθές, διότι ἡ Σ. Χ. οὐδέποτε ἠγέρθη τῆς κλίνης κοιμωμένη, ἐκτὸς ἂν προεκαλεῖτο ὑπὸ ἄλλου ἢ ἡσθάνετο φυσικὴν τινεὶ ἀνάγκην κατεπείγουσαν, κατεκλίνετο δὲ μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ὕπνου κατάληψιν αὐτῆς, πολλάκις δὲ διήρχετο ὅλην τὴν νύκτα καθημένη· πάντα δὲ τὰ ἀξιοπερίεργα ὑπνοβωτικὰ φαινόμενα παρουσίαν ἰδίως ἐν τῷ πρώτῳ αὐτῆς ὕπνῳ, 2) ὅτι τὸ περὶ ἄλλων πεπρατηρούμενον, ὅτι αὐτὸς ὑπνοβότης δύναται νὰ παραβληθῇ πρὸς τοὺς παράφρονας ἐκείνους, οἵτινες διηγοῦνται καὶ ἐνεργοῦσι πράγματα ἀσυνάρμοστα ἀλλήλοις καὶ ἄσχετα πρὸς τὰ περὶ αὐτοῦ ἢ τὴν παροῦσαν αὐτοῦ κατάσταση» δὲν εἶναι ὀρθόν, διότι εἰς τὴν Σ. Χ., ὡς προσέρήθη, κατὰ τὸν πρῶτον αὐτῆς ἰδίως ὕπνον, ἦν ἐνεργότατη ἡ συνείδησις, μεγίστην καθαρότητα καὶ εὐρύτητα ἔχουσα, ἡ μνημονικὴ αὐτῆς δύναμις καθίστατο μάλιστα ἰσχυροτέρα καὶ ἀκριβεστέρα, ἡ δὲ νοητικὴ αὐτῆς δύναμις δὲν ἔπαυεν αὐτοῦργοῦσα ἐκ τῶν ἀντιλήψεων καὶ παραστάσεων γενικῶς καὶ ἀφηρημένως ἐννοίας, κρίνουσα, συλλογιζομένη, ἐποπτεύουσα τὰ καθαρῶς νοητὰ, διαστέλλουσα ἔτι ἐκείνην ἀπὸ τῶν ἰδίων αὐτῆς ἐν τε τῇ ἐγρηγόρσει καὶ τῷ ὕπνῳ καταστάσεων καὶ ἐνεργειῶν, 3) ὅτι τὸ λεχθὲν, ὅτι αὐτὰ ὑπνοβωτικὰ φαινόμενα ἢ ἡ ὑπνοβωτικὴ κατάστασις εἶναι ἀπόρροια παροξυσμοῦ τινος ἢ ἀποτελοῦσι παροξυσμόν τινεα, προερχόμενον ἐξ ἐλαφρῶν θορύβων ἢ ἐξ ἠθικῶν αἰτίων» δὲν εἶναι, κατὰ πάντα τοῦλάχιστον, ἀληθές, διότι ἐν τῇ Σ. Χ. ὁ πρῶτος αὐτῆς ὕπνος ἦν ὁ ὑπνοβωτικώτατος τρόπον τινὰ τῶν ἄλλων ὕπνων, μόνον δὲ θόρυβος ἢ σωματικὴ τις ἀνάγκη ἠδύνατο νὰ προκαλέσῃ ἀκολούθως τὴν ἐκ τοῦ βαθέος ὕπνου εἰς τὸν πρῶτον, ἦτοι τὸν ἐλαφρότατον, μετὰγωγὴν αὐτῆς, 4) ὅτι ἡ λεγομένη καὶ θεωρουμένη ὑπνοβασία δὲν εἶναι διάφορος τις πάντῃ κατάστασις, ἀλλ' ὕπνος ἀτελέστερος, καὶ ὀλίγον ἔσως διαφορώτερος. Ἐν τῷ συνήθει τῶν ἀνθρώπων ὕπνῳ προηγεῖται νυσταγμὸς ἐπιτεινόμενος βαθμηδόν, καθ' ὃν ἡ αὐτενέργεια τῆς ψυχῆς ναρκοῦται, ἡ προσοχὴ ἐλαττοῦται, ἡ δὲ τοῦ σκεπτικοῦ ἐνέργεια ὑποκωλύεται, ὥστε δὲν δύναται ὁ νυστάζων νὰ συνείρῃ τὰς διαφόρους ἐννοίας καὶ νὰ τηρῇ αὐτάς, κατόπιν δ' ἐπέρχεται βαθμηδόν ὁ ὕπνος, καθ' ὃν ἐκλείπει σχεδὸν ἡ διὰ τῶν αἰσθητηρίων κοινωνία τοῦ ἐγκεφάλου πρὸς τὸν ἔξω κόσμον

φυσικομαθηματικῶν ἐπιστημῶν καὶ καθηγητῆς τῶν μαθηματικῶν ἐν τῷ γυμνασίῳ Πύργου κ. Ἀλέξανδρος I Μαυρομμάτης, ὁ τηλεγραφητῆς Γ. Μαυρογένης, ὁ φαρμακοποιὸς Ἰωάννης Τσακόπουλος, οἱ τότε φοιτηταὶ τοῦ πανεπιστημίου καὶ ἤδη διδάκτορες ἢ τελειόφοιτοι κ.κ. Ἀντώνιος Χαλινᾶς, Γ. Ἀμοιραδάκης, Εὐάγγελος Χέλμης, Ὁρίστης Μαυρογένης καὶ ἱκαναὶ κυρταί, εἰς πλείστους δ' ἄλλους διηγήθησαν οὗτοι τὰ κατ' αὐτήν.

ἢ τοῦλάχιστον ἐλαττοῦται καὶ δυσκολύνεται εἰς ἄκρον, ὃ δ' ἐγκεφάλος ἀφίσταται εἰς εἶδός τι αὐτομάτου ἀτελοῦς κινήσεως, συνειρμοῦ δηλονότι παραστάσεων καὶ ἐννοιῶν ἄνευ σκέψεως καὶ βουλήσεως, πάντα προκινητικὴ κίνησις τῶν σωματικῶν ὀργάνων παύει, διχτηρεῖται δὲ μόνον ἡ αὐτόματος κίνησις τῆς καρδίας, τῶν ἐντέρων, ἡ ἀναπνοὴ καὶ ἐν γένει αἱ μὴ ἡρημέναι ἐκ τοῦ βουλευτικοῦ τοῦ ἀνθρώπου κινήσεις. Ἐν δὲ τῷ ὑπνοβαστικῷ ταῦτά μὲν ἐπέρχονται ἀποτελέσματα, ἀλλὰ κατὰ διάφορον χρόνον. Οὕτως ἐν τῇ Σ. Χ. ἐπήρχετο μὲν ἄμα τῷ νυκταγμῷ ὁ πρῶτος αὐτῆς ἀτελής ὕπνος, ἀλλ' ἐν τῷ ὕπνῳ τούτῳ δὲν ἐξέλειπεν ἡ τοῦ ἐγκεφάλου συγκοινωνία πρὸς τὸν ἔξω κόσμον διὰ τῆς ἀδρανείας πάντων τῶν αἰσθητηρίων, ἀλλ' ἐκοιμᾶτο μὲν ἡ τῆς ὀράσεως αἰσθησις ἀναπαυομένη ἢ μᾶλλον ἀναπαυομένου τοῦ δρῶντος ἐν τῇ ὀράσει μέρους τοῦ ἐγκεφάλου, ἀνεπαύετο δ' ἐν μέρει ἡ τῆς ἀκοῆς καὶ ἐπομένως τοῦ δρῶντος ἐν τῇ ἀκοῇ μέρους τοῦ ἐγκεφάλου, ἡ ὁρεκτικὴ καὶ συναισθητικὴ δύναμις, ὡς καὶ ἡ νοητικὴ, ἐνήργουν τελείως, διὸ ὁ ὕπνος αὐτῆς δὲν ἦν πλήρης καὶ δὲν ἐπέφερεν ἡ ἀτελὴς ὅ,τι ὁ ὕπνος σκοπεῖ νὰ φέρῃ, δηλονότι τὴν ἀνάπαυσιν τῶν σωματικῶν καὶ ψυχικῶν τοῦ ἀνθρώπου δυνάμεων· ἤρχετο ὁμοίως κατόπιν τελειότερος ὕπνος καὶ κατόπιν ἕτερος, ἕως οὗ τέλος ἤρχετο ὁ βαθύτατος ὕπνος, καθ' ὃν μόνον τὰ χεῖλη ἀμυδρῶς ἐκινουῦντο. Ἡ τῆς μνημονικῆς αὐτῆς δυνάμεως καὶ τῆς ἀφῆς ἀνάπτυξις ἐξηγεῖται διὰ τοῦ ἀναμφηρίστου φυσιολογικοῦ λόγου, ὅτι εἴτε διὰ τῆς ἀσκήσεως εἴτε ἐκ φυσικῆς σκοπιμότητος ἀναπτύσσεται ἐν τῷ ἀνθρώπῳ, ὡς καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς ζώοις, ἡ δύναμις ἐκείνη τοῦ ἐγκεφάλου ἢ τοῦ σώματος, ἧς ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκην. Οὕτως ἡ Σ. Χ. ἐν τῷ πρώτῳ αὐτῆς ὕπνῳ ἔχουσα τὴν ἐπιθυμίαν καὶ τὴν δύναμιν νὰ λαλῇ, νὰ βαδίζῃ καὶ νὰ ἐργάζεται, ἐδύνατο μυριοτρόπως νὰ προκαλέσῃ τὴν καταστροφὴν ἐαυτῆς, τῆς ὀράσεως ἀργούσης, ἐὰν ἡ μνήμη αὐτῆς καὶ ἡ ἀφῆ δὲν ἐνισχύοντο· ἀλλὰ τὸ μὲν διὰ τῆς ἀναπτύξεως τῆς ἀφῆς, τὸ δὲ διὰ τῆς ἀναπτύξεως τῆς μνήμης, ἀνεπλήρου ἐντελῶς τὴν ὄρασιν, 5) ὅτι ἐπομένως δὲν εἶναι ἀληθές, ὅτι ἡ ὑπνολογία ἢ ὑπνολογία προέρχεται μόνον ἐκ ζωηρότερης ἐν ὕπνῳ φαντασίας, ἧς τὰ ζωηρὰ ἰνδάλματα γίνονται αἷτια τῆς κινήσεως τῆς γλώσσης, ἔτι δὲ μᾶλλον, ὅτι ἡ ὑπνοβασία εἶναι τὸ προϊόν ζωηροῦ ὀνείρου, 6) ὅτι εἶναι ὅλως ἐσφαλμένον τὸ ὑπὸ τινων προσβεβύμενον, ὅτι ἡ ὑπνοβασία εἶναι φυσικὸς τις μαγνητικὸς ὕπνος. Καὶ ἐν πρώτοις εἶναι λίαν ἀμφισβητούμενον, ἀπίθανον δὲ πάντῃ κατὰ τὴν γνώμην μου, ὅτι ὑπάρχει μαγνητικὸς ὕπνος, οὗ δεκτικοὶ δὴθεν ὑπάρχουσι λεπτοφυεῖς ἄνθρωποι καὶ εὐερέθιστον ἔχοντες τὸ νευρικὸν σύστημα, ἰδίως δὲ ἔφηβοι νέαι, καὶ καθ' ὃν ἀποκοιμίζεται τις διὰ τῆς ἐπιδράσεως ἑτέρου ἀνθρώπου μαγνητίζοντος αὐτόν.¹ Ἀλλὰ καὶ ἀληθές ἂν ὑποτεθῇ, ἡ ὑπνοβασία εἶναι τι ὅλως διάφορον τοῦ μαγνητικοῦ ὕπνου, διότι, κατὰ τὰ περὶ

1. Ὡς γνωστὸν, πολλοὶ τῶν ἐπιστημόνων παραδέχονται καὶ ταῦτα ἔτι ὡς ἀληθῆ τὸν τεχνητὸν μαγνητικὸν ὕπνον, καὶ ἀποδίδουσι τὴν ἐξήγησιν αὐτοῦ εἰς ἐπιστημονικοὺς λόγους. Γι-

αὐτοῦ ἱστορούμενα, ὁ μαγνητιζόμενος αἰσθάνεται τὰς ἀλγηδόνας τοῦ μαγνη-
 τίζοντος, ἔχει γνῶσιν τῶν ἐσωτερικῶν αὐτοῦ αἰσθημάτων, ἀνευρίσκει τὸ δυ-
 νάμενον νὰ θεραπεύσῃ ἑαυτὸν ἄγνωστον φάρμακον, ὁρᾷ τὰ μακρὰν ἀπόντα,
 ἔτι δὲ τὰ κεκρυμμένα καὶ τὰ μέλλοντα, πρὸς δὲ βλέπει καὶ περιγράφει ἄλ-
 λων πάθη καὶ αἰσθήματα κλ. ἐν ᾧ ἐν τῇ ὑπνοβάσει οὐδὲν τοιοῦτο συμβαί-
 νει. Ἡ Σ. Χ., εἰς ἣν ἦσαν τοσοῦτο ἀνεπτυγμένα πάντα τὰ ὑπνοδοτικὰ φαι-
 νόμενα, ἡσθάνετο ἐν τῷ ἐλαφροτάτῳ αὐτῆς ὕπνῳ, ὅ,τι καὶ ἐν τῇ ἐγρηγόρει,
 ἔγραφεν, ἀπεμνημόνευεν, ἀντελάμβάνετο, ἐσκέπτετο, ἀνεπτύσσετο δ' ἡ ἀφ' ἣς
 αὐτῆς μετὰ τῆς κοινῆς ἢ γενικῆς λεγομένης αἰσθήσεως, ἀλλ' οὐδόλως ἡσθάν-
 νετο ἢ ἐμάντευε τί ὁ ἄλλος πάσχει καὶ τί μέλλει νὰ συμβῇ. 7) Τὸ εἰς τὴν
 Σ. Χ. συμβαῖνον ἐν τῷ δευτέρῳ αὐτῆς ὕπνῳ, ἦτοι τῷ ὕπνῳ καθ' ὃν ὤνει-
 ρεῖτο, ἀνακοινοῦσα τὰ ὄνειρα αὐτῆς, εἰς ὧν τὴν πραγματικότητά ἐπίστευε,
 ὅτι δηλ. ἡδύναντο οἱ ἄλλοι νὰ περὶλλάξωσι τὴν σειρὰν τῶν παραστάσεων
 καὶ ἐννοιῶν τοῦ ὁνείρου αὐτῆς καὶ δώσωσιν οὕτως ἄλλην τροπὴν εἰς αὐτὸ,
 βεβαιῶσι τὴν καὶ τῶν ἐπικρατοῦσάν γνῶμην, ὅτι παντὸς ἀνθρώπου τὴν σει-
 ρὰν τοῦ ὁνείρου δύνανται νὰ διακόψωσι, δίδοντα ἀφορμὴν εἰς ἄλλην ὁνείρου
 σειρὰν, ἐξωτερικὰ γεγονότα, οἷον κρότος τις, ἦχος, πίεσις κλ. ὅσάκις ταῦτα
 δὲν εἶναι τοσοῦτον ἰσχυρὰ, ὥστε νὰ προκαλέσωσι τὴν ἀφύπνισιν τοῦ ἀνθρώ-
 που. 8) Ἡ ἀδιάκοπος τῆς Σ. Χ. κίνησις τῶν χειλέων, καὶ ἐν τῷ βαθυτάτῳ
 αὐτῆς ὕπνῳ μὴ παύουσα, μαρτυρεῖ, ἢ τοῦλάχιστον καθίστησι λίαν πιθανόν, ὅτι
 ὁ ἄνθρωπος καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς ὑπνώσεως αὐτοῦ ὀνειρεύεται, ἀλλ' ὁ
 ἄνθρωπος, ἀφύπνιζόμενος, δὲν ἐνθυμεῖται ἢ ὅ,τι ὀνειρεύετο καθ' ἣν ὥραν εὐ-
 ρίσκετο ἐν τῷ ἀφύπνιζεσθαι. Τοῦτο ἄλλως εἶναι καὶ τὸ φυσικώτερον, διότι
 χαυνοῦται μὲν ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ ὕπνου ἡ ἐνέργεια τῶν ψυχικῶν δυνάμεων, ἀλλὰ
 δὲν ἐκλείπει ὁλοτελῶς, ὁ δὲ ἐγκέφαλος, ὅστις ἀδιακόπως ἐνεργεῖ ἐν τῇ ἐγρη-
 γόρει, ἐνεργεῖ καὶ ἐν τῷ ὕπνῳ, ἀλλ' ἐνεργεῖ κεχαλκρωμένος καὶ ἄνευ αὐτο-
 συνειδησίας, παραδιδόμενος εἰς τὴν αὐτόματον ἔμπνευσιν τῶν ἐννοιῶν καὶ
 παραστάσεων.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Ν. ΦΛΟΓΑΙΤΗΣ.

Υ. Γ. Ἦν ἤδη συντεταγμένη πρὸς δημοσίαν ἀνάγνωσιν ἡ ἀνωτέρω δια-
 τριβή μου, ὅτε ὁ εὐγενὴς φίλος μου ἱατρὸς κ. Λιμπρίτης μοι ἔδωκεν εἰς ἀνά-
 γνωσιν δύο διατριβὰς σοφῶν Γάλλων ἱατρῶν, προσφάτως δημοσιευθείσας ἐν
 τῇ *Revue Scientifique*, ὧν ἡ πρώτη, φέρουσα τὴν ἐπιγραφὴν «*Amnésie pe-
 riodique ou doublement de la vie*» (βλ. φυλλάδιον 20 Μαΐου 1876), προῦ-
 κάλεσε τὴν δευτέραν, ὑπὸ τὸν τίτλον «*Notion de la personnalité*» (βλ.
 φυλλάδιον 15 Ἰουλίου 1876).

νὲς φέρ' εἰπεῖν ἐξηγοῦσι τὸν μαγνητικὸν ὕπνον διὰ τῆς ὑπάρξεως αἰρίου βευστοῦ, ταυτιζομένου
 πρὸς τὸ νευρικὸν βευστόν, ὅπερ διαχέεται καὶ σχηματίζει ἀτμόσφαιράν τινα, ἐκτεινομένην
 πάλυ πέραν τῶν ὁρίων τοῦ σώματος. Ἀλλὰ περὶ τούτου ἄλλοτε ἐν ἰδιαιτέρᾳ διατριβῇ.